

Είδος: Εφημερίδα / Ένθετο: **ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ**
 Ημερομηνία: Παρασκευή, 15-05-2009
 Σελίδα: 9
 Μέγεθος: 1163 cm²
 Μέση κυκλοφορία: 40890
 Επικοινωνία εντύπου: (210) 9296001

Λέξη κλειδί: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

Ο τρόπος να σκέφτεσαι

Από την Κλεοπάτρα Λυμπερή

Στρατηγικές και ευελιξία της σκέψης

Sun Tzu
246 βασικές ρήσεις της τέχνης του πολέμου
 μτφρ.: Διονύσης Βίτσος
 εκδόσεις Περιπίλους, σ. 353, 15 €

Ο πόλεμος παραείναι οσοβαρό πράγμα για να τον εμπιστευτείς σε στρατιωτικούς, γράφει χαριτολογώντας ο Κλεμανσό. Ο κινέζος στρατηγός Sun Tzu μοιάζει να τον διαφεύγει, καθώς με ιδιαίτερη οξύνοια καταθέτει στο παρόν έργο όλη τη συμπεριλαμβανόμενη πείρα του από τα πεδία των μαχών, διατυπώνοντας αφοριστικά θέσεις και επιστημονικές για την πολεμική τέχνη, τη μεθοδολογία και τις τακτικές της. Πρόκειται για την πραγματεία *Η τέχνη του Πολέμου* (400 π.Χ.), η οποία τοποθετείται από μερικούς στο ίδιο ύψος με τον *Ηγεμόνα*, του Μακιαβέλι. Ωστόσο ο Σουν Τζου, σύγχρονος του Κομφούκιου, είναι για τους λαούς της Ανατολής ό, τι υπήρξε για τους Ευρωπαίους ο Καρλ φον Κλάουζεβιτς, επίσης στρατιωτικός και θεωρητικός, γνωστός για την πραγματεία του *Περί Πολέμου*, ένα έργο που ασκεύει μεγάλη επιρροή σε στρατιωτικούς, διεθνολόγους και πολιτικούς επιστήμονες. Οι δύο άνδρες συγγενούν απολύτως όσον αφορά την οργανωμένη σκέψη, τη μεθοδικότητα, τη σφαιρική αντίληψη, την ικανότητα πρόβλεψης. Για τον Sun Tzu έχουν γίνει στην Κίνα πολλές επιστημονικές εργασίες και θεωρείται κλασικός από τους εκεί μελετητές. Ο ίδιος, εκτός από το ρεαλιστικό σκέλος των οδηγιών του, δίνει ιδιαίτερη σημασία στην ψυχολογική διάσταση του θέματος, αναφερόμενος στην τέχνη της ευελιξίας, της συγκέντρωσης, της διάκρισης, της άμεσης αντίδρασης, της σωφροσύνης, της αποφασιστικότητας αλλά και του ελέους. Οποίος υποτιμά τον εχθρό είναι βέβαιο ότι θα ηττηθεί, υποστηρίζει ο Sun Tzu στην 145η θέση του, παραδίδοντας μαθήματα σοφίας, όχι μόνο στους στρατιωτικούς, αλλά και στον σύγχρονο άνθρωπο, ο οποίος στη σημερινή δική του πόλεμο σε μια άκρα ανταγωνιστική κοινωνική πραγματικότητα.

Η φιλοσοφία και το ιστορικό της πλαίσιο

N.I. Λούβαρης
Ιστορία της Φιλοσοφίας
 εκδόσεις Νίκας, σ. 430, 18 €

Η επανακυκλοφόρηση ενός κλασικού συγγράμματος που επί σειρά

ετών υπήρξε απαραίτητο ανάγνωσμα για κάθε σπουδαστή Φιλοσοφίας. Ο N.I. Λούβαρης, πανεπιστημιακός δάσκαλος, ασχολείται εδώ με τη συμπύκνωση 2.500 χρόνων φιλοσοφικής σκέψης, με σκοπό να μας βοηθήσει να προσεγγίσουμε όλα τα συστήματα των ανθρώπινων ιδεών, τις σχολές και τους εκπροσώπους τους. Το βιβλίο είναι χωρισμένο σε κατηγορίες, ανάλογα με τις χρονικές περιόδους της εμφάνισης κάθε ρεύματος. Η ανατολική σκέψη και η αρχαιοελληνική φιλοσοφία, η φιλοσοφία των μέσων και νεότερων χρόνων, τα μεγάλα συστήματα του 17ου αιώνα, ο Διαφωτισμός, η κριτική φιλοσοφία του Καντ και η μετακαντιανή περίοδος, τέλος, η φιλοσοφία των αρχών του 20ού αιώνα, ταξινομούνται και αλληλοσυνδέονται μέσα από συγκριτικές παρατηρήσεις και επιστημονικές του γράφοντες, ο οποίος παρουσιάζει μια πλήρη εικόνα της διαδοχής των ιδεών, δίνοντας έμφαση στο ιστορικό πλαίσιο μέσα στο οποίο κινήθηκαν. Όπως αναφέρεται στον πρόλογο, το βιβλίο αυτό προορίζεται για το ευρύ κοινό, πράγμα που δικαιολογεί τον εκλαϊκευμένο τρόπο γραφής του, την παράκαμψη ορολογιών και επιστημονικών όρων αλλά και την απουσία μιας οσοβαρής ανάλυσης σπουδαίων φιλοσοφικών προβλημάτων. Ο Λούβαρης μεταφέρει απλώς νέψεις, ως καταγραφές της ενεργούς δράσης του ανθρώπινου πνεύματος, φροντίζοντας να αποδώσει όχι μόνον τη γραμμική εξέλιξη αυτής της δράσης αλλά και τις επιμέρους κινήσεις και αλληλεπιδράσεις της, για να αντιληφθούμε τη φιλοσοφία στην πραγματική της διάσταση, σαν έναν αναμορφωτή της συνείδησης.

Το βασίλειο των νεκρών

Ελένη Λαδί
Τα ψυχομαντεία και ο υποχθόνιος κόσμος των Ελλήνων
 εκδόσεις Gema, σ. 175, 20 €

Αΐδης, Αΐδωνεύς, Αΐς, Αδης, Πλούτων, Πολυδέγμων, Πολυδέκτης ήταν μερικά από τα αρχαία ονόματα του «κάτω κόσμου». Ο Ομηρος, στην *Οδύσσεια*, τοποθετεί τον Άδη στη χώρα των Κιμμερίων, δυτικά του ωκεανού, ενώ στην *Ιλιάδα* γράφει πως βρίσκεται κάτω από τη γη, σε πυκνό σκοτάδι, πράγμα που τελικά επικράτησε ως αντίληψη στην αρχαιοελληνική παράδοση. Το παρόν βιβλίο αποτελεί μια πραγματεία για τον θάνατο, έτσι όπως υπήρξε μέσα από το ιδεολογικό πλαίσιο του αρχαιοελληνικού κόσμου αλλά και ως απλό ανθρώπινο βίωμα, σφραγισμένο από τις ιδιαίτερες παραδόσεις ενός λαού που διακρίθηκε για τον φλογερό ψυχισμό και την ποιητική του κλίση. Οι θρη-

σκευτικές δοξασίες και οι νεκρικές τελετές, η ομηρική αφήγηση και η κλασική ελληνική μυθολογία με τις αναφορές της στο «βασιλείο του σκότους», τα ελευσίνια μυστήρια, ο ορφισμός, τα ιστορικά δεδομένα των αρχαίων συγγραμμάτων και οι σύγχρονες αρχαιολογικές ανακαλύψεις με τις επιστημονικές τους τεκμηριώσεις συμπυκνώνονται αρμονικά στο υλικό της συγγραφής. Έτσι, κατασκευάζεται ένας ζοφερός κόσμος, ο οποίος ωστόσο αναδύει το λεπτό άρωμα της αρχαίας ελληνικής ταυτότητας, την παρουσία των θεών, των πρώων, των συμβόλων, όλων των γλωσσικών σημείων που γέννησαν αυτό τον πολιτισμό. Κενστάφια, τύμβοι, νεκρικές κλίνες, νεκρομαντεία, ταφικές λατρείες, ένα σύμπαν κοσμημένο από τον θρίαμβο του φαντασιακού και την αξιοποίηση της επιστημονικής κατάρτισης.

Περί της αληθινής ελευθερίας

Κωνσταντίνος Μαντάς
Οψεις του θεσμού της δουλείας στους διαλόγους του Δίωνα Χρυσόστομου
 εκδόσεις Βερέττα, σ. 116, 10,45 €

Ο Δίων Χρυσόστομος (40-120 μ.Χ.), δεινός ρήτορας, γεννημένος στην Προύσα της Βιθυνίας, ήταν μέλος της «Δεύτερης σοφιστικής», ενός φιλολογικού ρεύματος που άνθησε στη διάρκεια των πρώτων μεταχριστιανικών αιώνων. Ως συγγραφέας ενδιαφέρθηκε να προσεγγίσει ηθικά και κοινωνικά ζητήματα της εποχής του, μένοντας στην ιστορία για την ηθιολογική διάσταση των έργων του. Ειδικότερα στους τρεις διαλόγους με θέμα τη δουλεία (10ος, 14ος και 15ος) αναπτύσσει τις απόψεις του για την αληθινή ελευθερία, ανασκευάζοντας τις αρχαιοελληνικές αντιλήψεις (και ειδικότερα, τις ιδέες του Αριστοτέλη) για την απαξίωση των δούλων και την υποτίμηση της χειρωνακτικής εργασίας. Το έργο του Δίωνα, συμπλέοντας με την ιδεαλιστική θέση του Στωικισμού, σύμφωνα με την οποία η φυσική αδυναμία του ανθρώπου δεν αποτελεί δείγμα κατωτερότητας, στρέφει την προσοχή μας από τις καταστάσεις του σώματος στη λειτουργία της ψυχής, προτείνοντας νέους τρόπους σκέψης σε σχέση με το επιφανόμενο και την «αληθινή» ουσία των πραγμάτων. Μέσα από την εργασία του για τον Δίωνα ο συγγραφέας Κ. Μαντάς παρουσιάζει το κοινωνικό πλαίσιο των μεταχριστιανικών χρόνων αλλά και αυτό που προηγήθηκε στην αρχαία Ελλάδα, τη Ρώμη, κι ακόμη πιο πίσω, στην ομη-

ρική εποχή, φέρνοντας στο φως πολλά στοιχεία για το κατεστημένο της δουλείας, τα ήθη, τις συμπεριφορές και τη συναφή ιδεολογία που ακολουθούσε αυτή τη δομική ιδιαιτερότητα των κοινωνιών, αναλύοντας το δίπολο δούλου-κυρίου, καθώς και την ηθική, θρησκευτική και πολιτική του διάσταση.

Ο Λακάν και η σύγχρονη ψυχανάλυση

Jacques-Alain Miller
Λακανική κλινική των ψυχώσεων
 μτφρ.: Γ. Αρχαύλης, Δ. Βεργέτις, Β. Γρηγοροπούλου, Ε. Λεφειντέ, Ν. Περέτση, Γ. Φουντουλάκη
 εκδόσεις Πατάκη, σ. 205, 16,50 €

Με την ανάλυση και την επεξεργασία των λακανικών ιδεών πάνω στις ψυχώσεις ασχολείται εδώ ο Γάλλος ψυχαναλυτής και πανεπιστημιακός Ζακ-Αλέν Μιλέρ, ένας από τους σημαντικότερους επιστημονες στον χώρο του, ιδρυτής της Παγκόσμιας Εταιρείας Ψυχανάλυσης και μαθητής των Μπαρτ, Αλτουσέρ, Φουκό, Ντερντά. Τα έξι κείμενα του παρόντος βιβλίου (τμήματα ενός έργου που αριθμεί 25 σεμινάρια, δημοσιευμένα εν μέρει σε ψυχαναλυτικά περιοδικά) αναδεικνύουν την κριτική δεινότητα του Μιλέρ αλλά και την ιδιοφυΐα του Λακάν, αυτής της μοναδικής στα ψυχαναλυτικά χρονικά προσωπικότητας που δεν αρκέστηκε στην κλασική Ψυχανάλυση και τις φροϊδικές ταξινομήσεις, αλλά συνμίλησε με όλα τα φιλοσοφικά ρεύματα του 20ού αιώνα, αξιοποιώντας δημιουργικά κάθε στοιχείο με το οποίο ήρθε σε επαφή. Η σχιζοφρένεια, εξεταζόμενη με όρους έλλειψης ενός βασικού σημαίνοντος, η ιδιόμορτη σχέση του σχιζοφρενούς με το σώμα του και η άμυνά του απέναντι στο πραγματικό διά της ερωτικής, η επανεξέταση του τρίτου σεμιναρίου του Λακάν και της γνωστής λακανικής θέσης «του-Ονόματος-του-Πατρός», καθώς και δύο παρεμβάσεις σε ένα συνέδριο για την προβληματική των «κοινότοπων ψυχώσεων» αποτελούν το περιεχόμενο αυτής της έκδοσης. Στην παρούσα κειμενική σύνταξη εισάγονται και οι δύο ιδιαίτερες ψυχαναλυτικές προσεγγίσεις του Μιλέρ (20 και 30 άρθρο), οι οποίες αποτελούν τομή στην ψυχιατρική: πρόκειται για την «ερωτική κλινική», βασισμένη στη μη ύπαρξη του Άλλου, και τη «γενεσιολογική διάκλειση», ως λογική συνέπεια της λακανικής ιδέας ότι ο Πατέρας δεν είναι τόσο ένα σημαίνον όσο ένα σύμπτωμα. Την επιμέλεια της έκδοσης έχει ο Δημήτρης Βεργέτις.

